

**EURÓPA TANÁCS
MINISZTERI BIZOTTSÁG**

A Miniszteri Bizottság R (2008) 4. sz. ajánlása a tagállamok részére a bevándorló szülőktől származó és bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek beilleszkedésének előmozdítása érdekében

(Elfogadta a Miniszteri Bizottság 2008. február 20-án az 1018. nagyköveti szintű ülésén.)

A Miniszteri Bizottság az Európa Tanács Alapszabálya 15.b cikke alapján,

Figyelemmel arra, hogy az Európa Tanács célkitűzése a tagállamok közötti szorosabb egység megteremtése, és az említett célkitűzés kiváltképpen közös fellépéssel és közös politikai irányelvek elfogadásával érhető el a bevándorlás- és az ifjúságügy terén;

Emlékezve az 1950-ben elfogadott Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Egyezményre (ETS No. 5), valamint Kiegészítő Jegyzőkönyveire;

Emlékezve az 1996-os módosított Európai Szociális Kartára (ETS No. 163);

Emlékezve az Egyesült Nemzetek Gyermekjogi Egyezményére;

Emlékezve a Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER): Tanulás, Tanítás, Értékelés elnevezésű kezdeményezésre és az Európai Nyelvi Portfólió (ENyP) rendszerére, valamint az említett programok fontosságára a nyelvtudás fejlesztése és az interkulturális párbeszéd előmozdítása terén;

Figyelemmel arra, hogy a bevándorlók és bevándorló háttérrel rendelkező személyek beilleszkedése alapvető jelentőségű az európai társadalmak szociális összetartása szempontjából;

Figyelemmel arra, hogy a beilleszkedés a bevándorlók és a befogadó társadalom kölcsönös elhatározásán alapuló interaktív folyamat;

Figyelemmel arra, hogy minden gyermek számára alapvető fontosságú, hogy nemi hovatartozásától, származásától, szociális háttérétől és lakóhelyétől függetlenül egyenlő és tényleges hozzáférést nyerjen a megfelelő oktatási lehetőségekhez;

Figyelemmel arra, hogy számos tagállamban sürgős intézkedések sürgősen szükségesek a bevándorló szülőktől származó és bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek társadalmi és iskolai beilleszkedésének előmozdítása érdekében;

Figyelemmel különösen arra, hogy a bevándorló szülőktől származó és bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek szocializációja és nyelvtanulásuk megkönnyítése érdekében nagy fontosságú az iskola előtti képzéshez történő hozzáférés;

Figyelemmel különösen arra, hogy a közelmúltban bevándorolt szülők gyermekeinek korlátozott nyelvi ismeretei és eltérő iskolai tapasztalatai gátat képezhetnek tanulmányi előmenetelük során, és számos bevándorló háttérrel rendelkező gyermek az oktatás nyelvének elegendő szintű ismerete nélkül kezdi meg iskolai tanulmányait;

Figyelemmel különösen arra, hogy számos tagállamban a bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek más gyermekekkel összehasonlítva nagyobb számban fejezik be idő előtt tanulmányaikat diploma vagy más iskolai végzettséget tanúsító bizonyítvány elnyerése nélkül;

Figyelemmel különösen arra, hogy számos bevándorló háttérrel rendelkező fiatal felnőtt találkozhat nehézségekkel a tanulmányok befejezését követően a munkaerőpiacra történő belépés során;

Figyelemmel arra, hogy a bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek sikeres iskolai beilleszkedésének szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bírnak az iskolai oktatók és az oktatási rendszer keretében gyermekekkel foglalkozó más szakemberek interkulturális ismeretei és a különböző kulturális háttérrel rendelkező tanulók kezelésének képessége;

Figyelemmel arra, hogy az iskolai oktatás keretein belül a társadalom kulturális, vallási és nyelvi sokszínűségének tiszteltben tartása és előmozdítása a szociális összetartás erősítésének eszköze;

Figyelemmel arra, hogy a bevándorló szülők és bevándorló háttérrel rendelkező szülők ösztönzésre és támogatásra szorulnak szülői jogosítványaik gyakorlása, valamint gyermekeik beilleszkedését segítő törekvéseik megvalósítása érdekében, különösképpen bevonva őket gyermekeik iskolai oktatásába;

Figyelemmel arra, hogy a bevándorló szülőknek és bevándorló háttérrel rendelkező szülőknek az oktatási rendszerre vonatkozó megfelelő információkkal történő ellátása alapvető jelentőséggel bír gyermekeik tanulmányi előmenetele és iskolai teljesítőképessége támogatása szempontjából;

Figyelemmel arra, hogy a civil társadalom és a bevándorlók érdekképviseleti egyesületeinek a bevándorló gyermekek beilleszkedését előmozdító tevékenysége további tevételes támogatást kíván;

Figyelemmel általában arra, hogy a bevándorlók és bevándorló háttérrel rendelkező személyek a jólétüket és társadalmi beilleszkedésüket érintő döntések és politikák előkészítésében, elfogadásában és végrehajtásában részt vehessenek;

Emlékezve az emberi jogi alapelvek, a demokratikus állampolgárságra nevelés, valamint az iskolai oktatók és a gyermekek jólétéért felelős más szakemberek, beleértve az egészségügyi dolgozók és a szociális munkások, interkulturális ismeretei fontosságára;

Azt ajánlja a tagállamok kormányainak, hogy az alább részletezett iránymutatásokkal összhangban fogadjanak el irányelveket és hozzanak gyakorlati intézkedéseket annak érdekében, hogy a közelmúltban bevándorolt szülők gyermekeinek iskolai beilleszkedését elősegítsék, a bevándorló szülőktől származó gyermekek részére az iskolai képzés előtt megfelelő nyelvoktatást biztosítsanak, az iskolai tanulmányaik befejezése előtt álló, bevándorló szülőktől származó és bevándorló háttérrel rendelkező gyermekeket felkészítsék a tanulmányaik befejezését követően a munkaerőpiacra történő sikeres belépésre, valamint az elkülönített módon és hátrányos helyzetű területeken élő, bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek által tapasztalt nehézségeket leküzdjék.

A tagállamok ellenőrző rendszerek kidolgozására hivatottak annak érdekében, hogy az általuk megtett intézkedéseknek a jelen ajánlásban szereplő elvekkel történő összhangját és a jelen ajánlásban foglalt rendelkezések általuk történő alkalmazását fel lehessen mérni.

Melléklet a Miniszteri Bizottság R (2008) 4. sz. ajánlásához a tagállamok részére a bevándorló szülőktől származó és bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek beilleszkedésének előmozdítása érdekében

A. Nyelvtanulás

1. A bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek nyelvi fejlődésének megkönnyítése és fokozása érdekében a tagállamoknak a gyermekek sajátos körülményeihez igazodó intézkedések meghozatalát kell szorgalmazniuk. Az említett intézkedések végső célja, hogy támogassák a gyermekeket az oktatás nyelvének megfelelő szintű elsajátításában. A fentiek keretében, a lehetőségekhez mérten, támogatni lehetne a gyermekeket anyanyelvük elsajátításában és anyanyelvi ismereteik fenntartásában.
2. A tagállamoknak a területükön élő bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek sajátos csoportjainak különleges nyelvtanulási igényeit figyelembe véve kell meghozniuk intézkedéseiket, átültetve emellett az alább megfogalmazott intézkedéseket. Az alábbi intézkedéseket szükség szerint országos, regionális vagy helyi szinten kell megvalósítani.
 - i. Az iskola előtti képzést biztosító intézmények, az iskolák és más oktatási intézmények számára biztosítani kell a szükséges forrásokat annak érdekében, hogy a közelmúltban bevándorolt gyermekek vagy a nemrég bevándorolt szülőknek a befogadó országban született gyermekei számára kiegészítő nyelvi képzést nyújthassanak, amennyiben a gyermek az oktatás nyelvét nem ismeri kielégítő mértékben.
 - ii. Szervezeti és pénzügyi támogatásban kell részesíteni a bevándorlók és érdekképviselői egyesületeik azon kezdeményezéseit, amelyek célja, hogy a közelmúltban bevándorolt gyermekek az oktatás nyelvét elsajátíthassák és a tanulmányaik végzéséhez szükséges nyelvi képességeket megszerezhessék.
 - iii. A befogadó ország oktatásügyi előírásaival összhangban az iskola előtti képzés során el kell végezni a bevándorolt gyermekek nyelvi képességeinek hatékony és megfelelő felmérését.
 - iv. Hatékony eszközöket kell kidolgozni a közelmúltban bevándorolt gyermekek írás- és olvasástudásának felmérésére annak érdekében, hogy egyéni szükségleteikhez igazodó és személyükre szabott nyelvtanulást segítő programokat lehessen biztosítani számukra.
 - v. Az iskola előtti képzést biztosító intézmények számára támogatást kell nyújtani annak érdekében, hogy az iskolai beiratkozás előtt álló gyermekek nyelvi képességeit megfelelő módon fel tudják mérni, valamint a nyelvi felzárkóztatásra szoruló gyermekek igényeihez igazodó nyelvtanulást segítő programokat indíthassanak el.
 - vi. Amennyiben a befogadó országban, illetve a bevándorló család lakóhelyén nem működnek iskola előtti képzést biztosító intézmények, az egészségügyi dolgozóknak és szociális munkásoknak, továbbá a bevándorló családdal kapcsolatban álló más szakembereknek kell az iskoláskor előtti gyermekek nyelvi képességeit előzetesen felmérni, valamint szükség esetén a gyermekek számára megfelelő nyelvi készségfejlesztő programokat biztosítani.
 - vii. A bevándorlókkal és érdekképviselői egyesületeikkel együttműködve közös szabadidős és sportprogramokat kell rendezni annak érdekében, hogy a különböző származású, bevándorló háttérrel rendelkező és a befogadó társadalomhoz tartozó gyermekek közötti érintkezést meg lehessen könnyíteni. A programokba (például nyári/téli táborok, sportversenyek, segítői tevékenységek) különböző korosztályhoz tartozó gyermekeket kell bevonni, és a programoknak fel kell ölelniük az iskolán belüli és kívüli tevékenységeket egyaránt. Szorgalmazni kell a bevándorló gyermekek szüleinek a programokon, valamint lehetőség szerint a programok megszervezésében történő részvételét. Tevékenyen szorgalmazni kell különösen a közelmúltban bevándorolt gyermekeknek az említett programokon történő részvételét.

viii. Az iskolai tanulmányok befejezéséhez közeledő gyermekek számára a munkavégzéshez és tanulmányok folytatásához szükséges nyelvtudásfejlesztő programokat kell szervezni. Az említett programok tartalmát úgy kell kialakítani, hogy azok révén a bevándorló háttérrel rendelkező és iskolai tanulmányaik befejezése előtt álló gyermekek munkaerőpiacra történő belépésekor a befogadó ország nyelvének elégtelen szintű ismeretéből fakadó hátrányokat le lehessen küzdeni. A fentiek érdekében a programokat a munkaadókkal és a munkavállalói szakszervezetekkel együttműködésben kell megszervezni.

B. A szakemberek felvétele és képzése

3. Az oktatás sokszínűségének előmozdítása érdekében szorgalmazni kell a bevándorló háttérrel rendelkező személyek felvételét az oktatói karba. Tevékenyen szorgalmazni kell tehát a bevándorló háttérrel rendelkező, beleértve a közelmúltban bevándorolt tanárok felvételét és az iskolai oktatásban történő részvételét. A fentiek érdekében a külföldön szerzett tanári diplomák elismeréséhez kapcsolódóan egyszerűsített és gyorsított eljárást kell kidolgozni, valamint az említett diplomák birtokosai számára különleges akkreditációs képzést kell biztosítani.

4. A tanároknak, egészségügyi dolgozóknak, szociális munkásoknak, valamint a bevándorolt gyermekekkel és bevándorló háttérrel rendelkező gyermekekkel foglalkozó más szakembereknek rendelkezniük kell az említett gyermekek igényeit felismerő és az igényeket megfelelő módon kielégíteni tudó képességekkel. A fenti szakembereknek képesnek kell lenni arra, hogy munkájukat egy sokszínű etnikai, kulturális, vallási és nyelvi környezetben is hatékonyan tudják ellátni. Az említett szakemberek számára szükséges képzettség biztosítása érdekében a tagállamoknak az alább részletezett intézkedések meghozatala javasolt. Az alábbi intézkedéseket a nem-kormányzati szervezetekkel és a bevándorlók érdekképviselői egyesületeivel együttműködésben szükség szerint az országos, regionális vagy helyi illetékességű hatóságoknak kell megvalósítani.

i. A tanárok, egészségügyi dolgozók, szociális munkások, valamint a bevándorolt gyermekekkel és bevándorló háttérrel rendelkező gyermekekkel foglalkozó más szakemberek szakmai képzésének minden egyes szakaszában biztosítani kell az említett gyermekek igényeihez igazodó különleges képességek fejlesztésének és kipróbálásának lehetőségét. Az említett képességek magukban foglalják az interkulturális ismereteket, a különböző kulturális háttérrel rendelkező tanulók kezelését, a konfliktusok békés megoldását, a tanulási hiányosságok és a nyelvismereti problémák megkülönböztetését, valamint megfelelő oktatási módszerek és tanulási stratégiák kidolgozását azon gyermekek számára, akik a társadalom többsége és/vagy a befogadó ország polgárai által használt nyelvtől eltérő anyanyelvi ismeretekkel bírnak.

ii. A megfelelő stratégiák kidolgozásának, az interkulturális ismeretek és az oktatás nyelvétől eltérő anyanyelvi ismeretekkel bíró gyermekekkel foglalkozás módszereinek elsajátítása a szakmai képzés kötelező és szerves részeit alkotják a munkavégzést megelőző képzés és/vagy gyakorlati képzés során, különös tekintettel az iskoláskor előtti gyermekekkel foglalkozó szakemberek képzésére.

iii. Az interkulturális ismeretek, a kulturális különbségek és a többnyelvűség jelenségének témaköreit nem tárgyaló képzésben részt vevő szakemberek számára biztosítani kell, hogy a munkavégzés keretében szervezett képzés révén elsajátíthassák a szükséges gyakorlati képességeket és oktatási módszereket. A fenti témaköröket tárgyaló képzésben részt vevő szakemberek számára meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy továbbképzés vagy magasabb szintű képzés keretében elmélyíthessék elméleti és gyakorlati ismereteiket.

iv. Külső vagy belső felügyeleti és tanácsadó szervek szolgálatainak igénybevételét kell lehetővé tenni az említett területen tevékenykedő szakemberek számára annak érdekében, hogy az általános stratégiák kidolgozásához és az egyedi esetek elintézéséhez segítséget és támogatást kaphassanak.

C. Emberi jogok, demokratikus állampolgárság és sokszínűség

5. A bevándorló szülőktől származó és bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek iskolai és társadalmi beilleszkedésének megkönnyítése érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a területükön működő oktatásügyi hatóságok és oktatási intézmények vendégszerető, barátságos, toleráns és a sokszínűséget tiszteletben tartó iskolai légkört teremtsenek. A tagállami intézményeknek biztosítaniuk kell továbbá a szükséges feltételeket annak érdekében, hogy a gyermekek pozitív énképet alakíthassanak ki önmagukban és pozitív módon azonosulhassanak a befogadó társadalom tagjaival. A fentiek érdekében a tagállamok egyedi körülményeihez igazodóan megfelelő intézkedések elfogadására van szükség, beleértve az alább részletezett intézkedéseket is.

i. A gyermekek iskolai tantárgyak ismeretanyagával történő azonosulásának megkönnyítése végett az iskolai tanrendnek tükröznie kell a társadalom vallási, etnikai és kulturális sokszínűségét, valamint tartalmaznia kell a befogadó ország területén történő népességvándorlás és a befogadó országba történő bevándorlás történetét, a vándorlás és más kultúrák megismerésének előnyeit taglaló tanórákat.

ii. Az iskolai tanrendnek tartalmaznia kell a demokratikus állampolgárság, az emberi jogok és az interkulturális ismeretek témakörével foglalkozó tanórákat.

iii. Az oktatási anyagoknak (beleértve a tankönyveket és illusztrációkat) tükrözniük kell a társadalom sokszínűségét, továbbá megerősíteni azt aényt, hogy a bevándorlók és a kisebbségek is a társadalom integráns alkotórészét képezik.

iv. Az oktatási intézmények mindennapi működése során, lehetőség szerint, rugalmas módon figyelembe kell venni a különböző kulturális és vallási háttérrel rendelkező gyermekek igényeit.

v. Bevándorló háttérrel rendelkező híres személyiségek szerepeltetésével időről időre a bevándorlók társadalmi beilleszkedésének pozitív példáit hirdető tájékoztató kampányokat kell szervezni a gyermekek számára.

vi. Az oktatási intézményeknek a nem-kormányzati szervezetekkel együttműködve szorgalmazniuk kell a politika, a művészet, a sport és a szórakoztatóipar területén tevékenykedő, bevándorló háttérrel rendelkező híres személyiségeknek a bevándorló gyermekek számára szervezett programokba történő bevonását.

D. A gyermekek iskolai beilleszkedése

6. A tagállamoknak intézkedéseket kell hozniuk annak érdekében, hogy a közelmúltban bevándorolt szülők gyermekei teljes mértékben és a lehető leggyorsabban beilleszkedjenek a nemzeti oktatási rendszerbe. A tagállamoknak az említett intézkedéseket a nemzeti sajátosságaik és a területükön élő bevándorlók helyzetének figyelembe vételével kell megvalósítaniuk. Az illetékes országos, regionális vagy/és helyi hatóságoknak szükség szerint kormányzati pénzügyi eszközöket kell biztosítaniuk az oktatásügyi hatóságok és oktatási intézmények számára a fenti intézkedések megvalósítása érdekében. Az intézkedéseknek magukban kell foglalniuk az alább részletezett pontokat. Az alábbi intézkedéseket szükség esetén a bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek igényeihez kell igazítani.

7. A jelen szakaszhoz tartozó intézkedések célja, hogy az oktatási intézmények a lehető leggyorsabban felismerjék és kielégítsék minden gyermek egyéni tanulási igényét, hogy a gyermek a lehető legrövidebb időn belül megértse az iskolai kultúrát és környezetet, továbbá alkalmazkodjon is hozzájuk, valamint hogy a többi gyermekhez mérten egyenlő eséllyel éljen az iskolai élet által kínált lehetőségekkel.

i. Az oktatási intézményeknek iránymutatással kell szolgálniuk a bevándorló gyermekek számára tanulmányaik során, segíteniük kell őket a megfelelő tanulási technikák és készségek elsajátításában, valamint meg kell akadályozniuk a gyermekeket érintő tanulási nehézségek felbukkanását.

ii. A gyermekek erősségei, lehetséges készségei feltérképezése és a személyükre szabott tanulási programok kidolgozása érdekében alkalmazandó egyéni értékelést tartalmazó általános keretrendszer hiányában az oktatásügyi hatóságoknak meg kell szervezniük, hogy a helyi iskolák a bevándorló gyermekek egyéni értékelését tartalmazó rendszert dolgozzanak ki, különös tekintettel arra, hogy az említett gyermekek részére biztosítani tudják az egyes tantárgyakhoz szükséges tudás és jártasság megszerzését.

iii. Az oktatás stílusát és módszerét a közelmúltban bevándorolt gyermekek egyéni igényeihez és tanulási tapasztalataihoz kell igazítani.

iv. Az oktatási intézményeknek fontolóra kell venniük egyetemi és/vagy tanárképző főiskolai oktatók meghívását annak érdekében, hogy az oktatókkal együttműködve biztosítani tudják a bevándorolt gyermekek számára a nehezebb tantárgyak elvégzéséhez szükséges támogatást és segítséget. Az oktatási intézményeknek mindemellett fontolóra kell venniük az egyetemek és/vagy főiskolák hallgatóinak meghívását annak érdekében, hogy a hallgatók önkéntes munkájukkal segíthessék a bevándorolt gyermekeket az iskolai tanrend követésében.

v. Az oktatásügyi hatóságok fontolóra vehetik annak a lehetőségét, hogy a bevándorolt gyermekek iskolai tanulmányaik kezdeti időszakában és pusztán korlátozott időtartamban az anyanyelvükön végezhessek tanulmányaik egy részét, tekintettel arra, hogy a fentiek hozzájárulnak az oktatás eredeti nyelvén folyó tanulmányok sikeres elvégzéséhez szükséges kognitív ismeretek és tanulási készségek kibontakoztatásához.

vi. Az oktatásügyi hatóságoknak és az oktatási intézményeknek tevőlegesen támogatniuk kell és meg kell könnyíteniük, hogy a közelmúltban bevándorolt gyermekek igénybe vehessék az iskolatársaik által kínált különböző támogatási eszközöket (például a mentori rendszert vagy a közös tanulási lehetőségeket).

vii. A gyermekek tanulmányi előmenetelét nyomon követő általános ellenőrző rendszer hiányában az oktatásügyi hatóságoknak és az oktatási intézményeknek a bevándorolt (különösen a közelmúltban bevándorolt) gyermekek tanulmányi előmenetelét folyamatosan nyomon követő rendszert kell felállítaniuk annak érdekében, hogy megakadályozzák a gyermekeknek az oktatási intézményekből történő kihullását, és támogassák társadalmi beilleszkedésüket.

8. Az oktatásügyi hatóságoknak a nem-kormányzati szervezetekkel és a bevándorlók érdekképviselői egyesületeivel együttműködve szorgalmazniuk kell az oktatási intézményekből kihullott és/vagy a tanulmányaikat idő előtt befejező gyermekeknek az oktatási rendszerbe történő visszatérését annak érdekében, hogy minden bevándorolt gyermek elismert képesítéssel (például diplomával vagy egyéb bizonyítvánnyal) fejezze be tanulmányait, és a továbbiakban tényleges lehetősége legyen egy sikeres karrier megvalósítására. A fenti célok elérése érdekében szükség

lehet az érintett gyermek szüleivel történő szorosabb együttműködés kialakítására és rugalmasabb tanulási eszközök felkínálására (például részidős iskolai képzés biztosítására).

E. Civil társadalom, bevándorlók és érdekképviselői egyesületeik

9. A civil társadalomnak és különösen a bevándorlók érdekképviselői egyesületeinek tevékeny módon kell szorgalmazniuk a bevándorolt gyermekek iskolai és társadalmi beilleszkedését. A fentiek érdekében a tagállamoknak az általuk megfelelőnek ítélt intézkedések bevezetését kell szorgalmazniuk, beleértve az alább részletezetteket. Szükség esetén az intézkedések megvalósítása közpénzek felhasználását igényelheti.

i. Tanácskozó ülések és az érdekelték részvételére épülő hagyományos találkozók (például tanácsülések és kerekasztal-beszélgetések) megszervezését kell szorgalmazni az oktatási intézmények, az illetékes (szociális és egészségügyi) hatóságok és a civil társadalom (beleértve a bevándorlókat és érdekképviselői egyesületeiket) közötti együttműködés előmozdítása és fenntartása érdekében.

ii. Szorgalmazni kell, hogy a bevándorlók és érdekképviselői egyesületeik a helyi hatóságokkal és oktatási intézményekkel együttműködve szervezzék meg a következő programokat:

- nyelvtanfolyamok indítása iskoláskor előtti gyermekek részére;
- bevándorolt gyermekek mentorként történő bevonása a közelmúltban bevándorolt szülők gyermekei számára szervezett mentori oktatás keretében;
- iskolai tanulmányok befejezése előtt álló gyermekek felkészítése a munkaerőpiac kihívásaira;
- a kulturális, vallási és nyelvi sokszínűség jelenségére felhívó, valamennyi (bevándorolt és nem bevándorolt) gyermek részvételére építő tájékoztató kampányok és kulturális rendezvények szervezése.

10. A bevándorlók és érdekképviselői egyesületeik számára lehetővé kell tenni, hogy a bevándorolt gyermekek részvételére építő közösségi, sport- és kulturális rendezvények megtartása céljából az iskolai intézmények épületét a tanításon kívüli időszakokban (az esti órákban és hétvégénként) igénybe vehessék.

F. A bevándorolt gyermekek szüleinek támogatása

11. A bevándorló szülőktől származó gyermekek iskolai és társadalmi beilleszkedésének megkönnyítése érdekében a tagállamoknak a bevándorló szülők és a bevándorló háttérrel rendelkező szülők szülői szerepének támogatását és erősítését célzó intézkedéseket kell elfogadniuk. A tagállamoknak az intézkedéseket, beleértve az alább felsoroltakat, a nemzeti sajátosságai és a területükön élő bevándorlók helyzetének figyelembe vételével kell megvalósítaniuk. A tagállamoknak az általuk meghatározott általános irányelvek és az általuk alkalmazott megfelelő szociális, munkaügyi, oktatásügyi és szakmai képzéssel kapcsolatos intézkedések révén szorgalmazniuk kell a bevándorló szülők pénzügyi függetlenségének megteremtését.

i. Az iskola előtti képzést biztosító intézményeknek a bevándorlókkal és érdekképviselői egyesületeikkel együttműködve szorgalmazniuk kell a szülők és gyermekek közös részvételére épülő rendszeres programok megszervezését annak érdekében, hogy az iskoláskor előtti gyermekek nyelvtanulását játékos és ötletes tevékenységek keretében mozdítsák elő.

ii. Támogatni kell a szülők és az oktatási intézmények közötti együttműködés elmélyítését, többek között a (bevándorolt és nem bevándorolt) szülők és gyermekek közös részvételére épülő iskolai programok szervezésével. A programok célja a nyelvismeret fejlesztése és a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása (például osztálykirándulások, sport- és kulturális rendezvények szervezése révén).

iii. Az oktatási intézményeknek egyéni vagy csoportos tanácsadás, illetve lehetőség szerint szervezett képzés keretében tanácsal és iránymutatással kell szolgálniuk a bevándorolt szülők számára annak érdekében, hogy a szülők mind hatékonyabban lépjenek fel gyermekeik oktatása, képességeik fejlesztése, valamint beilleszkedése terén. A bevándorolt szülők részére biztosított tanácsadás és iránymutatás során figyelembe kell venni a szülőknek a gyermekneveléssel és az oktatáspolitikával kapcsolatos álláspontját. A helyi hatóságoknak fontolóra kell venniük (bevándorolt és nem bevándorolt) szülők alkotta csoporttalálkozók szervezését annak érdekében, hogy a szülők megvitathassák a gyermekeik felneveléséhez és jóllétéhez kapcsolódó gyermeknevelési, oktatáspolitikai és egyéb kérdéseket.

iv. A bevándorolt szülők számára biztosítani kell a gyermekeik oktatása során alkalmazott nyelv elsajátításának lehetőségét.

v. A bevándorolt szülőket ösztönözni kell annak érdekében, hogy tevékenyen vegyenek részt a különböző iskolai rendezvényeken és a gyermekeikkel közösen szervezett programokon.

vi. Az oktatási intézmények, a szülők és a helyi közösségek közötti kapcsolattartás és információcsere állandó és rendszeres jellegű fórumain (például tanácskozások és rendszeres konzultációk során) biztosítani kell a bevándorolt szülők tevéleges részvételét.

vii. Az oktatásügyi hatóságoknak és az oktatási intézményeknek tájékoztatniuk kell a bevándorolt szülőket és különösképpen a közelmúltban bevándorolt szülőket a nemzeti oktatási rendszerről és annak szervezeti felépítéséről, az iskola előtti képzési lehetőségekről, az iskolai beiratkozás feltételeiről, az iskolai tanrendről, a vizsgáztatás rendjéről, valamint a szülőket és gyermekeiket illető jogokról és az őket terhelő kötelezettségekről. A fenti tájékoztatás elérhetővé tételének és a bevándorló szülők részére történő eljuttatásának számos eszköze alkalmazható, többek között szülői értekezletek tartása, ismertető kiadványok és röplapok terjesztése, valamint ismertető videófilmek és DVD-k kiadása. A bevándorlókat és érdekképviselői egyesületeiket ösztönözni kell a tájékoztatás terjesztésére. A tájékoztatást a szülők számára könnyen érthető módon kell biztosítani.

viii. Az illetékes országos, helyi és/vagy regionális hatóságoknak tájékoztatniuk kell a közelmúltban bevándorolt szülőket a számukra rendelkezésre álló munkalehetőségekről, továbbá a közösségi életben történő szerepvállalás és a pénzügyi függetlenség megteremtésének lehetőségeiről.

G. A munkaerőpiacra történő belépés előmozdítása az iskolai tanulmányok befejezését követő időszakban

12. Az iskolai tanulmányok befejezését követően a munkaerőpiacra történő belépés zökkenőmentességének, a gyermek képességeinek teljes kibontakoztatása és a munkanélküliség elkerülése érdekében a tagállamoknak a bevándorló szülőktől származó és bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek javát szolgáló intézkedéseket kell elfogadniuk, amennyiben az említettek tanulmányaik befejezése előtt állnak, fiatal felnőttként munkát keresnek, illetve a közelmúltban sikerült állást találniuk. A tagállamoknak az intézkedéseket, beleértve az alább felsoroltakat, a nemzeti sajátosságai figyelembe vételével kell megvalósítaniuk.

- i. A fiatal bevándorlók számára biztosítani kell az oktatás- és munkaügyi hatóságok által nyújtott tájékoztató, tanácsadó és pályaaorientációs szolgáltatások igénybevételét a munkaerőpiacra történő belépéshez és a sikeres munkavégzéshez szükséges karriervezetési készségek kifejlesztése érdekében.
- ii. A tanácsadó és pályaaorientációs szolgáltatásoknak tartalmazniuk kell a gyakornoki képzésekkel és a mentori rendszerrel kapcsolatos tájékoztatást. A szolgáltatások keretében lehetőség szerint biztosítani kell a különösen hátrányos helyzetű gyermekekkel (beleértve a bevándorolt gyermekeket) foglalkozó és állandó státusszal rendelkező karrier-tanácsadó igénybevételét, valamint az illetékes oktatás- és munkaügyi hatóságok szakembereinek bevonásával működő és a fiatalok érdekeit szolgáló karrierközpontok felállítását.
- iii. Az oktatásügyi hatóságoknak és az oktatási intézményeknek fontolóra kell venniük, hogy a lehetőségekhez mérten rugalmas tanulási eszközöket (például esti tanórákat, részidős iskolai képzést, munkavégzést és tanulást egyszerre lehetővé tevő képzést) biztosítsanak a diákok számára.
- iv. Az állami hatóságoknak ösztönözniük kell a munkáltatókat, különösen az informális hálózatokon keresztül állást kínáló területeken, hogy gyakorlati helyeket biztosítva megismerkedjenek a leendő végzős tanulókkal, és felmérhessék a fiatalok tudását, képességeit és alkalmasságát.
- v. Szorgalmazni és támogatni kell, különösképpen az iskolai tanulmányok utolsó éveiben lévő és a közelmúltban bevándorolt gyermekek számára a mentori oktatás alkalmazását, többek között pénzügyi ösztönző eszközök, külön szakemberek biztosítása, valamint nyugdíjas és/vagy idősebb korú munkavállalók mentorként történő foglalkoztatása révén.
- vi. Az állami hatóságoknak és a nem-kormányzati szervezeteknek a magán- és a közszférában tevékenykedő munkaadókkal közvetlenül együttműködve kell felhívniuk a figyelmet a bevándorló háttérrel rendelkező fiatal munkakeresőkkel szemben az álláskereső során esetlegesen alkalmazott hátrányos megkülönböztetés következményeire, valamint az említett probléma leküzdésének szükségességére. A fentiek érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az említett munkakeresők ténylegesen hozzáférhessenek a kínált gyakorlati álláshelyekhez és egyéb munkahelyi keretek között folyó szakmai képzésekhez.

H. Elkülönített és hátrányos helyzetű területeken élő gyermekek

13. Az elkülönített és hátrányos helyzetű területeken élő bevándorló szülőktől származó és bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek sajátos problémáit az említett területek problémáinak megoldására kidolgozott egységes és átfogó stratégiai program keretében kell kezelni. A helyi hatóságoknak intézkedéseikkel biztosítaniuk kell a gyermekek számára a biztonságos és megfelelő környezeti feltételeket.

14. Az elkülönített és hátrányos helyzetű területeken működő oktatási intézményeknek magas színvonalú oktatást kell nyújtaniuk annak érdekében, hogy a különböző szociális és etnikai háttérrel rendelkező gyermekek és szülők számára vonzó lehetőségeket kínálhassanak, megállítva és visszafordítva ezáltal a társadalom peremére szorulás és az elszegényedés folyamatát. A fentiekből következően nagy fontossággal bír, hogy az illetékes állami hatóságok (országos, regionális és helyi szinten) és a helyi közösségek egyaránt biztosítsák az említett oktatási intézmények számára szükséges támogatást.

15. A jelen melléklet A-tól G-ig terjedő szakaszaiban felsorolt intézkedések kiemelkedő fontossággal bírnak az elkülönített és hátrányos helyzetű területeken élő bevándorló szülőktől származó és bevándorló háttérrel rendelkező gyermekek vonatkozásában. A tagállamoknak mindazonáltal fontolóra kell venniük a fentebb említett intézkedések szükség szerinti átdolgozását és kiegészítését annak érdekében, hogy a hátrányos környezetben élő gyermekek számára megfelelő segítséget nyújthassanak sajátos nehézségeik leküzdésében. A tagállamoknak különösen fontolóra kell venniük az alább részletezett intézkedések alkalmazását.

i. Az említett területeken működő oktatási intézményeknek további nyelvtanulást támogató intézkedéseket kell foganatosítaniuk. Szorgalmazni kell továbbá a helyi egyesületek, önkéntes és bevándorló érdekképviselői szervezetek által az iskolán kívül szervezett kiegészítő nyelvi képzések biztosítását.

ii. Az illetékes hatóságoknak a nem-kormányzati szervezetek és a bevándorlók érdekképviselői egyesületei támogatásával és részvételével a konfliktusok békés rendezésére felkészítő tanfolyamokat kell szervezniük a hátrányos helyzetű területeken gyermekekkel foglalkozó szakemberek, valamint maguk a gyermekek számára.

iii. A helyi hatóságoknak szorgalmazniuk kell a gyermekek tevéleges szerepvállalását a helyi ifjúsági tanácsok tevékenységében.

iv. A helyi hatóságoknak szorgalmazniuk kell, hogy az oktatási intézmények mozdítsák elő a különböző szociális és etnikai háttérrel rendelkező, valamint különböző területeken élő gyermekek közötti kapcsolatteremtést.

v. A helyi hatóságoknak biztosítaniuk kell a gyermekek számára a tanuláshoz és a játékhoz az otthonukban és az otthonukon kívül egyaránt szükséges teret. A fentiek érdekében a helyi hatóságoknak megfelelő játszótereket, valamint sportlétesítményeket kell biztosítaniuk és fenntartaniuk, továbbá gyermekeknek szóló közösségi rendezvényeket kell szervezniük.

vi. A helyi hatóságoknak szorgalmazniuk kell, hogy az elkülönített és hátrányos helyzetű területeken kívül tevékenykedő munkáltatók az említett területeken élő fiatalokat alkalmazzanak, és lehetőség szerint bizonyos számú gyakornoki álláshelyet tartsanak fenn számukra.

vii. Az országos és helyi hatóságoknak biztosítaniuk kell a szükséges forrásokat annak érdekében, hogy előmozdítsák az elkülönített és hátrányos helyzetű területeken működő óvodák, iskola előtti képzést biztosító intézmények és oktatási intézmények dolgozóinak szóló szakmai továbbképzési programok kidolgozását és alkalmazását.